

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2018-02-23

Er referens: Fi2017/04529/S1

Remissyttrande

Skatteverkets promemoria Exitbeskattning för fysiska personer

(Fi2017/04529/S1)

Skattebetalarnas Förening har remitterats att avge yttrande på promemorian och lämnar ett övergripande remissvar.

Skattebetalarna avstyrker helt ett genomförande av promemorians förslag.

Promemorians förslag

Regeringen planerar att beskatta orealiserade kapitalvinster som upparbetats i Sverige. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020 och tillämpas på utflyttningar respektive benefika transaktioner den 1 januari 2020 eller senare. Tioårsregeln avskaffas, men föreslås att fortsatt gälla för fysiska personer som vid ingången av ikraftträdandet är begränsat skattskyldiga.

Den statsfinansiella nettointäkten beräknas uppgå till ungefär en miljard årligen varaktigt. Men de första åren väntas förstärkningen bli betydligt mindre, eftersom skatteintäkterna från exittillgångarna på grund av anstånd kommer in efter hand.

Skattebetalarnas kommentarer på förslaget

Skattebetalarnas Förening avstyrker Skatteverkets promemoria som föreslår en ny utflyttningskatt, så kallad exitskatt.

En exitbeskattning skulle allvarligt skada Sveriges företagsklimat. Förslaget försvårar företags möjligheter att attrahera internationell kompetens och för delägare att bosätta sig utomlands för att expandera eller utveckla sitt företag. Förslaget kan även slå hårt vid generationsväxlingar i familjeföretag om barn är bosatta utomlands. Sammantaget kan det leda till att entreprenörer väljer att starta och utveckla företaget utanför Sveriges gränser.

Förenklat handlar förslaget om att personer som bott i Sverige under minst fem av de senaste tio åren och som har en nettovinst på över 100 000 kronor, på sina befintliga eller orealiserade kapitaltillgångar, ska beskattas om de flyttar från Sverige. Anstånd kan beviljas för flytt inom EES och till länder som Sverige har skatteavtal med, givet att den skattskyldige årligen ansöker om uppskov. Vid flytt utanför EES kan uppskov medges i vissa fall och i max fem år förutsatt att den skattskyldige årligen lämnar in en uppskovsansökan. Förslaget omfattar även arv och gåvor om mottagaren är bosatt utomlands och inte är skattskyldig i Sverige. Då beviljas inte anstånd utan skatten ska betalas direkt. Därav blir det en ny form av arvs- och gåvoskatt, trots att den beskattningstekniskt sker inom inkomstbeskattningen.

Förslaget beräknas årligen beröra 1 000 – 2 000 personer, men i realiteten påverkas indirekt mer än 400 000 ägare till fåmansaktiebolag. Det handlar om många familjeföretag som vid generationsskifte drabbas om barn bosatt sig utomlands (ca 100 000 ägarskiften är förestående inom 10 år enligt Företagarna), men också om de företagare som skulle vilja flytta från Sverige för att utveckla och expandera företaget. Därtill påverkas svenska företags möjligheter att behålla och rekrytera internationell kompetens då exitskatten omfattar utländska experter och påverkar deras beslut att bosätta sig i Sverige för att jobba eller starta företag.

Huvudskälet bakom förslaget är att se till att enskilda personer inte kan fly undan skatt genom att flytta utomlands. Man finner nuvarande tioårsregeln tämligen tandlös. Mer gynnsamma skatteregler i exempelvis Portugal (där pensionen i dag kan tas ut skattefritt under en femårig period) framförs bland annat som ett bakomliggande skäl. Utifrån förslagets skadliga följdverkningar på företagsklimatet vore det i detta perspektiv bättre att lägga fokus på att omförhandla enskilda skatteavtal.

Förslaget vilar på skakig grund. Det har flera kvalitetsbrister och obalanser som gör att det inte håller. Förslagets konsekvenser inte klarlagda, och inte heller hur värderingen av onoterade företag skulle gå till. Det är allvarliga brister. Den förväntade skatteintäkten, som också är högst osäker, måste kunna vägas mot den stora skada som exitskatten kan väntas medföra. Hur påverkas svensk ekonomi och skatteintäkterna om framgångsrika entreprenörer och kapital lämnar Sverige? Hur blir påverkan av företag som inte startas och familjeföretag som inte kan genomföra ett generationsskifte? Hur påverkas arbetsmarknaden? I dag skapas fyra av fem nya jobb i företag med färre än 50 anställda.

Förslaget om exitskatt inskränker också i några av de grundläggande friheter som EU bygger på, rörlighet för personer och kapital.

Det är också anmärkningsvärt att förslaget tagits fram av Skatteverket och inte av en statlig utredning. Större frågor måste utredas av en tillsatt utredare med experter och sakkunniga. Om förslaget om exitskatt blir verklighet är det Skatteverket som ska tillämpa lagen. När en myndighet är både utredare och tillämpare av lagen riskerar problem att uppstå med både rättssäkerhet och kvalitet.

Sverige har inte råd att införa denna typ av skatt i en globaliserad värld med stenhård konkurrens. Vi är i stort behov av internationellt konkurrenskraftiga skatter på arbete och företagande.

Förslaget slår hårt vid generationsskiften

Förslaget innebär indirekt att en ny arvs- och gåvoskatt införs. I familjeägda företag försvåras ägarskiften om en mottagare av arv eller gåva bor utomlands. Risken för att man tvingas sälja företaget för att betala skatt på vinster som man inte har haft är uppenbar. Detta skulle ta Sverige tillbaka till det läge som rådde innan arvs- och gåvoskatten avskaffades 2005 av en socialdemokratisk regering och en enig riksdag.

Familjeföretag behöver klara generationsskiften för att överleva på sikt. Förslaget medför att gåva och arv ska utlösa beskattning om mottagaren är bosatt utomlands. Den företagare som vill göra ett organiserat generationsskifte till sina barn kommer alltså att tvingas betala skatt på 100 procent av företagets marknadsvärde om ett eller flera barn bor utomlands. Inget anstånd beviljas. Detsamma gäller vid dödsfall om något eller några barn bor utomlands. Det betyder att man kan behöva sälja delar av, eller stycka, familjeföretaget för att kunna betala skatten. I realiteten innebär detta att samtliga bröstarvingar måste stanna kvar i landet om ett företag ska kunna gå över till nästa generation. Skatten kan komma att beröra alla de 100 000 företag som förväntas behöva nya ägare de närmsta tio åren (Företagarna).

Skatteverket har helt missat att dra lärdom av arvs- och gåvoskattens negativa effekter vid generationsskiften. Men också hur den tillsammans med förmögenhetsskatten drev svenska entreprenörer och kapital ut ur landet under 70-talet, t ex IKEA och Tetra Pak. Denna flyttvåg har bidragit till såväl lägre skatteintäkter som färre nya jobb i Sverige. Arvs- och gåvoskatten var ett besvärligt och skadligt hinder för långsiktigt privat ägande. Långsiktiga och stabila regler på skatteområdet är avgörande för både etableringsbeslut och om företag ska stanna i Sverige.

Hinder för kompetensförsörjning

Det är inte bara våra inhemska investerare och entreprenörer som drabbas av förslaget om exitskatt. Det omfattar även personer som kommer till Sverige för att jobba eller starta företag och kan slå hårt mot dessa. Inte minst då förslaget innebär att även vinster som upparbetats i andra länder kommer att beskattas med den nya skatten. Den enda förutsättningen är att det land där de ursprungliga vinsterna uppstod inte har en exitskatt. Något som de flesta länder saknar. För den som redan är framgångsrik företagare i exempelvis USA, som saknar exitskatt så länge de är amerikanska medborgare, blir en flytt till Sverige inte särskilt lockande. För de företag som försöker behålla eller attrahera nya utländska delägare eller viktiga medarbetare blir det svårare – om de stannar kvar i Sverige.

Förslaget om exitskatt är ett direkt hinder för svenska tillväxtbolag. De rekryterar ofta utländsk personal med specialistkompetens, exempelvis programmerare och utvecklare. Att erbjuda delägarskap är ett etablerat sätt för startups att attrahera kompetens trots att möjligheterna att betala ut konkurrenskraftig lön är begränsade. Den internationella kompetensen som attraheras verkar på en global arbetsmarknad där Sverige bara utgör en av flera karriärmöjligheter. Att beskatta dessa delägarrättigheter skulle göra Sverige till ett mindre intressant land för den internationella arbetskraft som behövs för det svenska startup-klustret. De startups som grundas i Sverige har dessutom påfallande ofta grundare med olika nationaliteter. Eftersom entreprenörer som vill starta verksamhet förbjuds flytta, liksom utländska medarbetare med delägarrätter, kommer entreprenörer hellre att välja ett annat land redan från början. Det innebär att Sverige riskerar att gå miste om både nya växande företag och arbetstillfällen.

Förslaget slår också mot Sverige som huvudkontorsekonomi. Många större svenska företag rekryterar ledningspersoner från utlandet. Deras erfarenhet och perspektiv bedöms vara nödvändiga för att leda multinationella bolag på en global marknad. En exitskatt skulle göra det mycket svårare för de svenska bolagen att locka nyckelpersoner till huvudkontor i Sverige.

Hämmad innovation och kapitalförsörjning

Startups och tillväxtbolag får ofta in kapital via affärsänglar (oftast före detta entreprenörer som investerar egna pengar efter avyttring av sitt företag) och riskkapitalfonder. Investerarna tillsätter styrelseledamöter med specialistkompetens för att bolaget de investerat i ska få goda förutsättningar att växa. Denna typ av spetskompetens har ofta förvärvat erfarenheter i exempelvis USA eller Storbritannien. Det är vanligt förekommande att grundare och anställda har fått betalt genom ägandandelar i utländska bolag som de tidigare varit verksamma i utomlands. De kan också sedan tidigare ha upparbetade kapitalvinster t.ex. ägarandelar från startups de tidigare arbetat i. Det är uppenbart att en exitbeskattning kommer att hämma kapitalförsörjningen till detta ekosystem som är en förutsättning för det svenska startupklustret. En förutsättning för att ekosystemet ska kunna fungera är att kapital och kompetens fritt kan röra sig över nationsgränserna mot såväl EES som tredje land. Den uppenbara lösningen för startups blir att istället anställa personalen på kontor utanför Sverige och i takt med expansion och tillväxt flytta verksamhet utanför Sveriges gränser. Förslaget kommer att alltså att hämma innovation och nya företag.

Konsekvensanalyser saknas för företag och entreprenörer

Promemorian saknar konsekvensanalyser av hur förslaget skulle slå och dess följdverkningar. Särskilt alarmerande är att det inte gjorts någon analys av hur företag, entreprenörer och det svenska näringslivet påverkas. Även Skatteverkets utredare medger detta i Dagens Industri (11/2): *"Vi har inte tittat på vilka konsekvenser det får för företag, det kan vara en brist, det kan jag hålla med om"*.

Promemorian saknar också konkreta förslag och modeller för hur andelar i fåmansföretag och onoterade företag och tillgångar ska värderas, och som exitskatten ska baseras på. Att värdera ett aktivt företags marknadsvärde som inte ska säljas på marknaden är förknippat med stora svårigheter. Därtill finns det specifika värderingssvårigheter kopplat till bransch och inte minst det enskilda företaget.

Överskattade statsfinansiella effekter

Skatteverket räknar med att förslaget kommer att tillföra en miljard i skatt per år varaktigt efter några år. Enligt en bedömning av PWC får dock skatten negativa effekter på skatteintäkterna till en början då det räcker med att ett begränsat antal individer flyttar ut innan lagen träder ikraft för att intäkterna istället ska minska som en konsekvens av beslutet. PWC uppskattar att det kan handla om ca en miljard kronor. Enligt dem kommer det dessutom att ta cirka 10 år innan skatten ger de intäkter Skatteverket räknar med. Då har man inte räknat med den negativa skatteeffekten av ett generellt sämre näringslivsklimat och de beteendeförändringar som kan bli en följd av förslaget.

Skadar Sveriges konkurrenskraft

Förutom berörda problem – som kommer att drabba inte bara svenska företagare utan också svensk ekonomi – finns det ett annat, större men mer svårfångat problem. Det är de tydliga signaler som förslaget skickar. En exitskatt är en tydlig uppmaning att inte investera i eller starta företag i Sverige. För om man gör det är risken att ens barn – existerande eller framtida – kan vara tvungna att antingen stanna i Sverige mot sin vilja, eller se familjeföretaget skattas bort.

Förslaget motar inte bara bort potentiella och befintliga entreprenörer utan även de som investerar i tillväxtföretag. Den teknologidoktorand som ser en möjlighet till en innovation gör bäst i att bedriva doktorandtjänsten utomlands för säkerhets skull. Den som vill investera i ett litet företag med stor potential gör bäst i att flytta först.

Det finns utflyttningskatter i Frankrike och Danmark. Dessa är inte lika drakoniska som det svenska exitskatteförslaget. T.ex. beskattas inte värdeökningar som ägt rum då innehavaren inte bott i Sverige, vilket det svenska förslaget innebär. Men det är ändå tydligt att dessa skatter har en negativ effekt på näringslivsklimatet i dessa länder, framför allt för startups.

Avslutande kommentarer

En exitskatt skulle slå hårt mot entreprenörer, företag och försämma Sveriges attraktionskraft för kapital- och kompetensförsörjning. Den skulle också kraftigt försvåra generationsskiften i familjeföretag.

Om regeringen väljer att gå vidare med förslaget är en uppenbar effekt att många nuvarande och blivande entreprenörer eller investeringsvilliga – i och utanför landet – kommer att välja bort Sverige. Det är just den kategori personer – högproduktiva och kapitalstarka personer som skapar värden och arbetstillfällen – som Sverige behöver allra mest. Denna uppenbara förlust, måste vägas mot regeringens optimistiska och högst osäkra uppskattning av skatteintäkterna.

Sammanfattningsvis är förslaget skadligt för svensk ekonomi och företagsamhet. Vinsten är minimal och syftet kan inte vara annat än politiskt. Förslaget kan bara föras fram av en regering som har givit upp alla tankar på att attrahera och skapa ett gott klimat för entreprenörer, investerare och företag. Det är en regering som bestämt sig för att bygga en ekonomisk Berlinmur mot resten av världen, och som hellre sätter bojar på de företagare vi har än inspirera nya att verka i landet.

Regeringen bör omgående dra tillbaka detta företagarfientliga förslag.

Skattebetalarna avstyrker därmed ett genomförande av promemorians förslag om en exitbeskattning för fysiska personer.

Skattebetalarnas Förening

Christian Ekström
Vd

Sofia Linder
chefekonom